

Kwadrant

KWARTAALBLAD VAN DE REMONSTRANTSE GEMEENTE TWENTE

I

2019

DE TOEKOMST VAN DE KERK

Redactioneel

Het thema van deze Kwadrant - de toekomst van de kerk - is wat pretentius. Wie kan er wat zeggen over de tijd die komen gaat, laat staan daar enige invloed op hebben? Het beste wat wij kunnen is er om te beginnen over denken en praten. Dat gebeurt de laatste tijd.

Als eerste was er op 26 januari een bijeenkomst in onze kerk. Het was een voorbereiding op de Algemene Vergadering van Beraad (AVB) op 9 maart in Utrecht. Het ging natuurlijk ook over de toekomst van de Remonstranten in Twente. Iris Kraak ging na de bijeenkomst met een goed gevoel naar huis. Lees haar verslag op pagina 4.

Nel Korstanje ging voor Kwadrant op reis. Zij zocht de grenzen van de eigen geloofsgemeenschap op en sprak met ds. Wim de Jong van de Hofkerk te Goor. De kern van het kerk zijn, is het present zijn in de samenleving, inspireren, initiatieven nemen en pionieren. Die benadering past goed bij de intenties van de AVB.

Over de AVB gesproken. Ik zag Cobi Mulder daar driftig aantekeningen maken tijdens de bijeenkomst in de Geertekerk te Utrecht. Een wat gecomprimeerde versie van haar verslag vindt u in deze Kwadrant. Zij liet zich inspireren door verhalen waar zij als kerkenraadslid zeker haar voordeel mee kan doen.

Het thema van deze Kwadrant is niet alleen pretentius maar ook ambitieus volgens Kirsten Slettenaar in haar Woordzoeker. Zij sluit mooi aan op het verslag van Cobi over de oude en de nieuwe vragen. Het lijkt een vruchtbare benadering.

Na de verhuizing van Zinprikker was er behoefte aan een nieuwe rubriek. Cor Langen schreef een eerste bespiegeling en u wordt van harte uitgenodigd zelf een bijdrage te leveren aan deze rubriek. De eerste aflevering is verre van luchtig. Het gaat over niets minder dan de ziel.

Alide Haarman is de laatste Twentse Remonstrant die een bijdrage levert aan deze Kwadrant. Zij schrijft een uitgebreide toelichting op de cursus 'Leven, dood en hiernamaals' die inmiddels van start is gegaan. Het is waardevol – ook voor de deelnemers – wat over de achtergronden te lezen.

Inhoudsopgave

- 2 Redactioneel
- 3 Woordzoeker
- 4 De toekomst van de remonstranten in Twente
- 5 Vernieuwing in Goor
- 7 Beraadsdag 9 maart
- 8 (Be)spiegelingen
- 9 Kunstmatige intelligentie
- 10 Leven, dood en hiernamaals

Colofon

Remonstrantse Gemeente Twente
Jaargang 11, nummer 1, april 2018

Kwadrant is een kwartaalblad voor Twente. Het tijdschrift beoogt het remonstrants gedachtegoed bekend te maken voor belangstellenden en lezers met een spirituele belangstelling.

Abonnementen à €16,- per jaar voor 4 nummers kunnen ieder gewenst moment ingaan. Leden en vrienden van de Remonstrantse gemeente ontvangen het blad gratis.

Tekstbijdragen worden zeer op prijs gesteld. Een artikel bestaat als regel uit maximaal 600 woorden. Zo nodig kan een auteur worden gevraagd een artikel in te korten. Bijdragen voor het volgende nummer voor 15 juni 2019.

Drukker: Editoo B.V. te Arnhem

Redactie:
Kirsten Slettenaar
Nel Korstanje
Cor Langen

Woordzoeker

Kirsten Slettenaar

Een Kwadrant met als thema 'de toekomst van de kerk'. Is dat niet een wat ambitieuze benaming? Heeft de kerk dan toekomst? Als je de jaarlijkse landelijke percentages over de mate van kerkbezoek van de gemiddelde Nederlander leest, kost het niet veel moeite om de lijn door te trekken en te concluderen dat het binnenkort einde verhaal is voor de kerken.

Het is ook niet zo dat alleen de Remonstrantse Broederschap met dit thema worstelt. Vrijwel alle kerken hebben te maken met terugloop en krimp in leden en financiën.

Maar misschien zit de hoop wel in dat woordje 'vrijwel'. Er zijn namelijk ook enkele kerken die flink te maken hebben gehad met krimp, maar waar een ommekeer is ontstaan. Soms klein, soms wat groter. Dat gegeven is natuurlijk interessant. Wat maakt dat er soms wél een afbuiging van de voor spelbare lijn mogelijk is?

Eén van de manieren om daar een antwoord op te zoeken, is om niet langer energie te steken in oude vragen. Dat zijn vragen die heel vanzelfsprekend klinken omdat het een gewoonte is geworden om aan de hand van die vragen een gemeente of een kerkgenootschap vorm te geven. Het zijn vragen als:

'hoe krijgen we nieuwe mensen binnen?',

'wat wordt het takenpakket van de predikant', of:

'hoe werken we aan zinvol bestaan, heil en recht?'

Op deze vragen zijn tientallen jaren lang antwoorden gezocht, maar geen van de gevonden antwoorden blijkt te helpen in wat we willen bereiken.

Sommigen zeggen daarom: tijd voor nieuwe vragen. Onze missie als kerk blijft hetzelfde, maar misschien lukt het ons door nieuwe vragen te stellen wel om nieuwe vormen en antwoorden te vinden die ook bij de missie passen. Hier hebben de aanwezigen bij de Beraadslag 2019 zich dan ook over gebogen. De drie hierboven genoemde vragen vonden zij het belangrijkste, maar dan omgedacht naar een nieuwe invalshoek. Deze drie oude vragen luiden in hun nieuwe vorm:

'Hoe krijgen we onszelf naar buiten om in onze netwerken en samenleving onze missie uit te leven?'

'Hoe helpt de predikant om de gemeente en de gemeenteleden de missie vorm te geven?'

'Hoe stellen we het Koninkrijk van God present? Hoe zijn we 'teken'?''

Wie weet waar een verfrissende blik ook ons kan brengen.....

Het gaat in het leven niet om het geven van de goede antwoorden, maar het stellen van de juiste vraag.

**OM
DENKEN**

De toekomst van de Remonstranten in Twente

Iris Kraak

Op zaterdagochtend 26 januari kwam een 30 tal leden en vrienden van de Remonstrantse Broederschap bij elkaar om met elkaar van gedachten te wisselen. 3 vragen stonden centraal:

1. Hoe willen wij uiting geven aan ons gemeente-zijn?
2. Welke rol verwachten wij van de remonstrantse theologen?
3. Wat betekent dat voor de opleiding aan ons Seminarium?

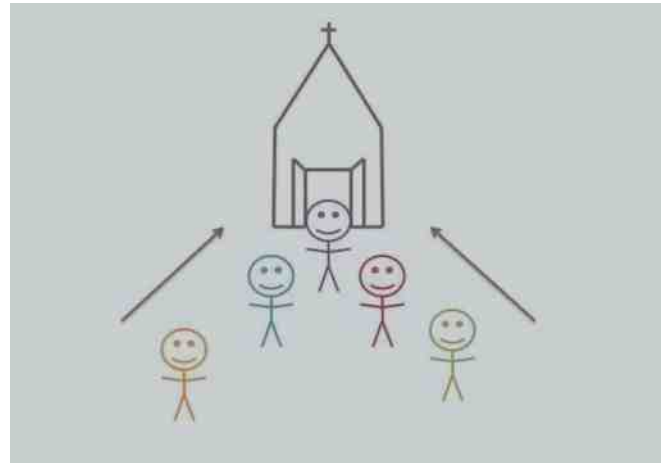
Na een korte inleiding van Liesbeth Fockema Andrae gingen we in groepjes uiteen om met elkaar van gedachten te wisselen. Ik zal weergeven wat in ons groepje naar voren kwam.

Vraag 1: Iedereen gaf aan dat de geest van verdraagzaamheid en zorgzaamheid de basis is van onze gemeente. Dat betekent dat openheid en omzien naar elkaar de pijlers zijn. Maar we zijn wel een geloofsgemeenschap die geworteld wil zijn in het evangelie van Jezus Christus.

De zondagse diensten vonden we heel belangrijk. Ze vormen een rustpunt en ze bieden een bijzondere vorm van “geestelijke” voeding.

Zou de dienst ook op een avond kunnen onder leiding van een leek? Iedereen gaf aan dat dit iets heel anders zou zijn. De traditie van de zondagochtend en een “vaste” liturgie geeft kracht en een bodem aan een dienst.

En een predikant achtten wij beter in staat om verdieping aan bijbelteksten te geven en ze te verbinden met het leven anno nu. Hierdoor kan er een ander licht komen te staan op persoonlijke vragen en op problemen van deze tijd. Dit bracht ons bij een antwoord op de volgende vraag.

Vraag 2: Wij vonden dat de predikant een goede theologische scholing nodig heeft. Daardoor kan hij/zij terug grijpen op de bronnen van de bijbel. De predikant “vertaalt” daardoor de bijbel voor de luisteraars, waardoor de inhoud van de bijbel meer geopend kan worden voor eigen overwegingen. Maar ook de pastorale kant van een predikant is belangrijk. En dat de predikant de sfeer van openheid en verdraagzaamheid uitdraagt. Samengevat verwachten wij het volgende van een predikant: Bijbels/theologisch geschoold, mensenkennis, levenservaring, rijpheid, verbinding kunnen leggen en een vrije geest. Wat betekent dat voor de volgende opleiding van predikanten?

Vraag 3: We vonden dat een goede theologische scholing de basis moet zijn van de opleiding tot predikant en dat er aandacht besteed wordt aan pastorale vaardigheden. Zij-instromers zijn geen probleem als er genoeg ruimte is om bovengenoemde vaardigheden aan te leren.

Er werd verder uitgewisseld over de toekomst van de kerk; moeten er andere vormen komen om meer mensen te bereiken? Welke vormen? Wat moet er gebeuren als er steeds minder fte's voor een predikant zijn? Vragen die nog veel uitwisseling vragen.

Er was nog een opmerking over de theologie van de kwetsbaarheid. Het is prima als hier aandacht aan wordt besteed, maar het moet wel ingebed zijn in een “grotere” theologie.

Op het laatste kwamen we terug in de grote groep om de punten uit de groepjes naar voren te brengen.

Het was een ochtend die voor mij het gedachtegoed van de Remonstrantse Broederschap goed weergaf: er heerste een sfeer van openheid en verdraagzaamheid.

Vernieuwing in Goor

Nel Korstanje

Als je praat over de toekomst van de kerk, dan kan het heel inspirerend en interessant zijn om buiten de grenzen van de eigen geloofsgemeenschap te kijken naar de activiteiten die elders plaats vinden in het kader van toekomstbeelden. Maar geen toekomst zonder een beeld van de geschiedenis en van een actuele situatie. En het was niet zo moeilijk om een 'buur' te vinden waar interessante en inspirerende verhalen te horen zijn over zaken die vandaag de dag plaatsvinden en die hun sporen vooruit zenden. De reis ging naar Goor. Daar staat in het centrum een middelgrote witte kerk, De Hofkerk, met daaraan vast een bijgebouw waarin veel (kerkelijke) activiteiten worden georganiseerd: De Klokkenkamp. Het oudste deel van het gebouw, de toren stamt uit 1604. Na vele verbouwingen heeft de kerk in het midden van de negentiende eeuw haar huidige vorm gekregen. De vernieuwde Klokkenkamp dateert van 2016. Niet alleen kerkgangers hebben de kerk in de loop der eeuwen bevolkt: ook soldaten en paarden waren gebruikers (1606) Ds. Wim de Jong is de predikant en met hem had ik een gesprek.

Het profiel van de Hofkerk

De Hofkerk wil zich Hofkerk noemen en niet Protestantse Gemeente Goor. De reden daarvoor is dat zij het karakter wil uitdragen van een open kerkgemeenschap. Open voor hen die er lid van zijn of gastlid, maar ook voor mensen die om welke reden dan ook haar willen bezoeken. De eigen achtergrond van de bezoekers kan voor een verrassende verrijking zorgen.

De activiteiten kunnen georganiseerd worden dankzij een grote groep vrijwilligers die allemaal lid zijn van de kerkenraad. Maar dan moeten zij wel lid of gastlid zijn.

Waarin uit zich die open gemeenschap? Bij een poging deze vraag te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van vijf trefwoorden:

Samen eten

Ontmoeting

Onderweg zijn

Vrijwilligers

Presentie en spiritualiteit

Samen eten

Niet voor niets wordt dit als eerste genoemd. De geschiedenis leert ons dat samen eten verbreedert en verbindt. Daarom neemt ook hier de maaltijd een belangrijke plaats in de gemeenschap in. Tweemaal per week wordt er gekookt voor ieder die daaraan deel wil nemen. De maaltijden worden verzorgd door vrijwilligers uit de gemeente. Ook door vrijwilligers van buiten de kerk. Er is plaats voor 25 deelnemers per keer. Tevens zijn er open dagen voor thuislozen en statushouders. Daarnaast is er een maandelijkse maaltijd (samen met mensen uit allerlei verschillende culturen, o.a.. ex-statushouders die hun eigen culturele achtergrond meebrengen.

Ontmoeting

De kern van het Kerk-zijn is haar plaats in en voor de wereld. Centraal in de gemeenschap staat het woord 'ontmoeting'. Twee begrippen spelen hierbij een belangrijke rol: rooting en connecting. Bij rooting gaan we terug naar onze bron onze religieuze wortels, de Schrift, je geloofstraditie van onze plaats in de samenleving. Wie zijn wij en waarom zijn wij wie we zijn. Bij connecting proberen we verbindingen te maken met de mensen om ons heen, binnen en buiten de kerkgemeenschap. Het is de kunst de balans te vinden tussen deze beide begrippen.

Hoe uit zich dat? Wij ontmoeten God, samenleving en de kerkgemeenschap. Daarnaast zijn we aanwezig in de maatschappij: in scholen, bij welzijnswerk, samenleving en de zorg. Heel belangrijk hierbij zijn de interculturele ontmoetingen. Die zijn een speerpunt in het beleid. Er worden bezoeken over en weer gebracht aan religieuze bijeenkomsten van andere geloofsgemeenschappen en culturele activiteiten, zoals de Iftar-maaltijd tijdens de ramadan.

Ook is er een oecumenische Bijbelgroep en is er regelmatig contact met voorgangers en leden van andere geloofsstromingen zoals van de islam en leden van de Arabisch sprekende gemeente. Het thema eenzaamheid dient zich aan en bij de pogingen die op te heffen, spelen de maaltijden een prominente rol.

Onderweg zijn

Zeven jaar geleden kwam ds. Wim de Jong naar Goor. Daar trof hij een gemeente aan die precies wist wat zij wilde en die bij hem paste. Na een eerder leven als stuurman op de Grote Vaart ging hij aan wal. Maar niet dan nadat hij veel landen in andere werelddelen had bezocht. Dat heeft hem gevormd en gebracht waar hij nu is.

Eenmaal aan wal ging zijn belangstelling uit naar maatschappelijke onderwerpen, andere culturen en werelddiaconaat. Vanuit die grondhouding werd de belangstelling voor de theologie ontwikkeld. Het is dus ook niet zo gek dat zijn functie in de Hofkerk vanuit die achtergrond inhoud wordt gegeven. Er zijn contacten met geloofsgemeenschappen in andere landen en met andere culturen. Daar ligt het begin van de ontmoeting. Maar niet alleen daar: 'interculturele ontmoetingen liggen ook bij ons om de hoek. En daarin kom je steeds bij jezelf uit: hoe sta ik hierin en wie ben ik. Vanuit deze levenshouding ben je onderweg naar de ander, jezelf en de ander in jezelf.'

Vrijwilligers

Al pratend, komt er steeds één woord naar voren: vrijwilligers. De Hofkerk staat en valt met de enorme groep enthousiaste vrijwilligers. Meer dan honderd, waarvan 80 deel uitmaken van de kerkenraad. Zij koken, zij reizen, zij praten, begeleiden projecten, leggen contacten, nemen deel aan projectgroepen, begeleiden de jeugd en ook ouderen.

Twee voorbeelden:

Er is een oecumenische werkgroep Taizé en een werkgroep Eredienst en Kerkmuziek. Het doel hiervan is de pluriformiteit van de gemeente tot uitdrukking te laten komen in de verschillende onderdelen van de eredienst en in de variatie van de erediensten.

De gemeente bestaat uit ongeveer 1100 leden. De leeftijdsgroep 18-30 jaar is bijna niet vertegenwoordigd; er is een grotere groep van 30-65 jaar. Deze

kan niet erg actief zijn in de gemeente omdat zij werken. De grote groep pensioengerechtigden is de actiefste groep. Op hen rust het meeste vrijwilligerswerk. Voor de jeugd zijn er verschillende activiteiten, afhankelijk van leeftijd.

Presentie en spiritualiteit

Hoe ziet ds. Wim de Jong de rol in de Hofkerk in de samenleving?

Hier dienen weer de woorden rooting en connecting zich aan. De Hofkerk en haar predikant willen aanwezig zijn in de samenleving als inspirator, initiatiefnemer en pionier vanuit de balans en de spiritualiteit die zij hopen te vinden in de ontmoeting met God, de kerkgemeenschap en die samenleving. En de kerk? De toekomst?

Ds. De Jong: 'De kerk mag en moet veranderen. Niet zozeer om het veranderen, maar om het onderweg zijn. De kerk maakt een pelgrimstocht. En daarin mag je toelaten wat je tegenkomt. Zo zit je in de verandering. Je vertrekt vanuit je bron en bewaart en beheert je schatten. Je hebt geen doel, slechts een richting. De kerk mag een dansende kerk zijn: vol beweging, ritme, maat en verrassing. Laat komen wat komt en houd vast wat inspireert.'

Beraadsdag

9 maart 2019

Cobi Mulder

'Remonstranten anno 2030' luidt de titel van de Algemene Vergadering van Beraad in de Geertekerk te Utrecht. De voorzitter van de Commissie tot de Zaken (Coza) mevrouw Teddy van der Burg gaf in haar openingstoespraak een korte samenvatting van alle gebeurtenissen uit 2018 en 2019.

Het Convent van Predikanten, het Curatorium en de Coza hebben vijf thema's gekozen die in een bepaalde volgorde worden behandeld. Vragen hierbij zijn: Wat zijn de ontwikkelingen rond levensbeschouwing en geloof? Met welke vragen worden de gemeenten geconfronteerd en zien zij de toekomst? Welk profiel van predikanten, kerkelijk medewerkers en kerkenraadsleden past hierbij? Wat vragen deze ontwikkelingen van onze primaire taken? Welke opleidingseisen zijn nodig om dit profiel vorm en inhoud te kunnen geven?

De godsdienstwetenschapper mevrouw dr. Ir. Joantine Berghuijs heeft onderzoek gedaan naar het meervoudig religieus zijn. Zij vertelt dat spiritualiteit en religie volop aanwezig is buiten de kerken. Meer dan de helft van onze Nederlandse bevolking noemt zich religieus of spiritueel. Veel Nederlanders laten zich inspireren door meer dan één religie (meervoudig religieus). Uit onderzoek blijkt dat bij het monotheïsme God als eerste komt en de mens als zesde. Bij meervoudigen is de uitkomst precies andersom.

De tweede inleider was de heer Bert Bakker. Hij begeleidt kerken en organisaties bij verandervraagstukken en spreekt over 'Krimp onderkennen en hoop hervinden'. Hij doet dat aan de hand van een boek van Jeffrey Jones. Jones zoekt naar wegen om een fundamentele verandering tot stand te brengen in kerkenland. Het gaat over oude en nieuwe vragen. Bijvoorbeeld niet vragen 'hoe overleven wij als kerkgenootschap?' maar 'wat staat ons als gemeenschap te doen?' In een geloofsgemeenschap te Sheffield bleven op een gegeven moment slechts 4 gemeenteleden over. In plaats van de 'denkbeeldige kerkdeur' te sluiten denken ze na wat zij de gemeenschap van Sheffield kunnen beïden.

Men koopt een oude Pub en ontwikkelt een kern van activiteiten op het terrein van de diaconie en zin- en betekenisgeving.

's Middags gaan we in kleine groepen verder met een aantal vragen:

Met welke vragen worden wij in onze gemeenten geconfronteerd, staande te midden van deze sociaal-culturele ontwikkelingen? Hoe gaan wij hiermee om? Hoe kijken we aan tegen de toekomst? Welk profiel van degenen die voor en met ons werken (predikanten, kerkelijk medewerkers en kerkenraadsleden) past in onze visie op de toekomst van onze gemeente?

We krijgen twee stellingen voorgelegd:

- 1. Om betekenisvol kerk te zijn in 2030 is het noodzakelijk dat de gemeente waar ik bij hoor voor verandering kiest.*
- 2. Mijn gemeente is in staat de noodzakelijke veranderingen op weg naar 2030 vorm te geven.*

De antwoorden scoren wij op een schaal van 1 tot 10. Op de eerste stelling wordt in mijn groepje gematigd positief geantwoord, maar bij de tweede slaan de twijfels toe.

Na een pauze krijgen we nog 3 stellingen, gebaseerd op het verhaal van Bert Bakker:

- Wat is heel belangrijk om nu te doen;*
- Wat is belangrijk om nu te doen;*
- Wat kan wachten?*

We mogen aan de hand van kaarten een volgorde bepalen. Er zijn ook een aantal blanco kaarten toegevoegd, waarin wij een 'oude vraag' mogen ommoemen naar een 'nieuwe vraag' naar een idee van Jones.

De dag wordt besloten zoals deze is ingezet met een korte liturgische bezinning met medewerking van een aantal studenten van ons huidige Seminarium en een organist van de Geertekerk.

Zelf ben ik deze dag vooral geïnspireerd geraakt door het voorbeeld van de geloofsgemeenschap uit Sheffield uit het boek van Jones. Het leren andere vragen te stellen en daaraan gevolg durven te geven, zodat wij als Remonstranten in 2030 een zinvolle bijdrage te bieden hebben aan de eigen directe leefomgeving in welke vorm dan ook.

(Be-)spiegeling

Een nieuwe rubriek. De eerste aflevering gaat over de ziel.

Voelt u zich wel eens op uw ziel getrapt? Zo ja, dan bestaat de ziel kennelijk voor u. Over dit bestaan van de ziel zijn de geleerden het niet zo maar met u eens. Neurobiologen bijvoorbeeld ontkennen glas-hard het bestaan van de ziel want er is geen empirisch bewijs. Christenen daarentegen geloven vaak nog wel in de ziel, deel uitmakend van de drie-eenheid lichaam, ziel en geest.

Maar hoe zit dat met die ziel? Hebben wij niet genoeg aan een lichaam en een geest? En als hij er is, waar zit de ziel dan precies? Aan de hand van uitspraken als 'het gelaat is de spiegel der ziel' of 'twee zielen, één gedachte' kan ik mij wel een voorstelling maken van de werking van de ziel. De ziel heeft kennelijk met mijn bestaan te maken. Het is zowel datgene wat mij het meest van anderen onderscheidt, als dat wat mij met anderen verbindt. Er is een verbinding met mijn innerlijke belevingswereld. Tegelijk wordt er een hoop onzin over de ziel geschreven.

De filosoof Friedrich Nietzsche spreekt in dit verband over 'zielenbijgeloof'. Hij twijfelt niet aan het bestaan van de ziel maar is er beducht op dat mensen kenmerken aan de ziel toeschrijven die ze niet heeft. Anders dan vele mensen denken is de ziel niet eeuwig en onsterfelijk. Het is ook niets goddelijks of anderszins van een hogere orde. De ziel is heel aards.

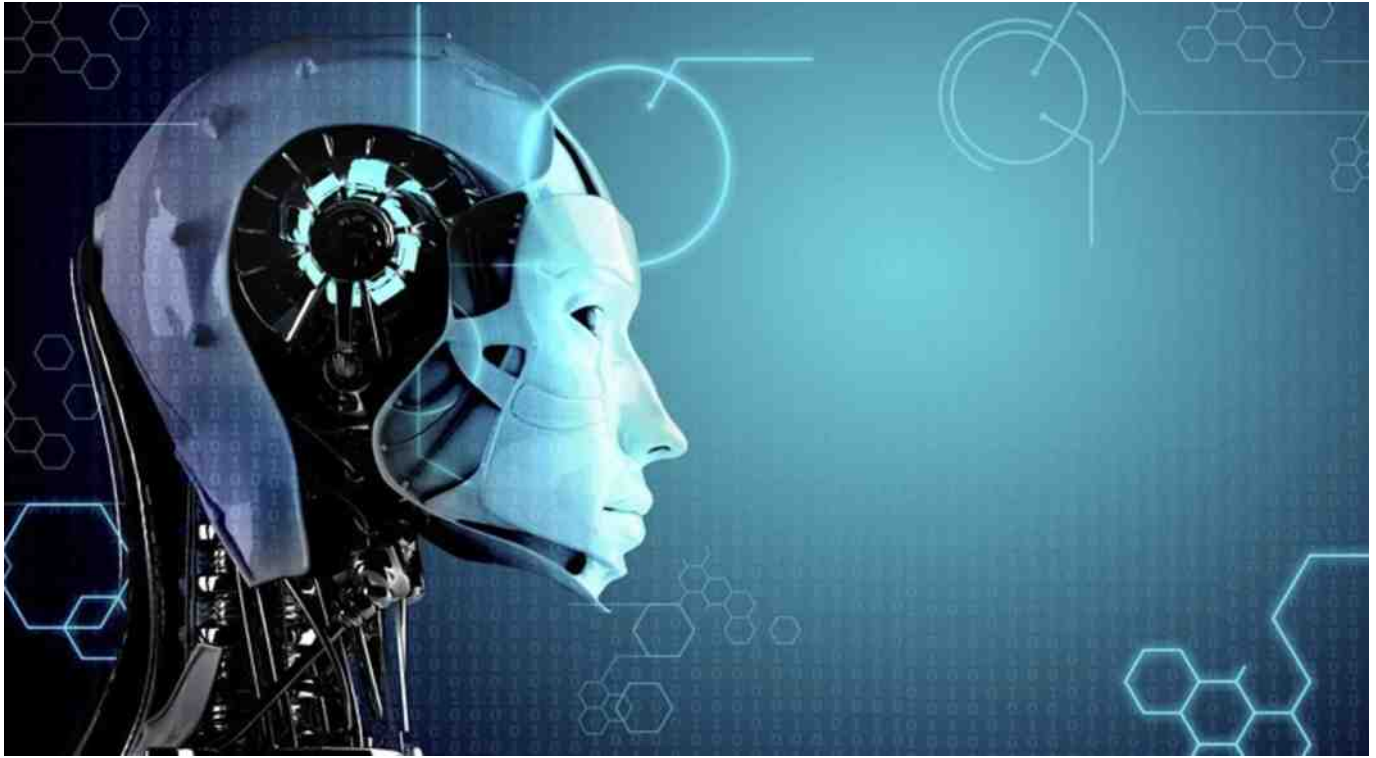
Wij allen doen ervaringen op die wij betekenis geven (wat iets anders is dan 'iets meemaken').

Die verzameling concrete, innerlijke ervaringen noemt Nietzsche de ziel. In de ziel kunnen zelfs de ervaringen van eerdere generatie een rol spelen. Dankzij de ziel onderscheid ik mij van de ander. Het drukt uit wie en wat iemand is en vormt zo de antropologische kern van de mens.

Ziel en lichaam zijn één en werken op elkaar in. Ze zijn net als de mens niet gescheiden maar wel te onderscheiden. De gezondheid van een lichaam wordt bepaald door de toestand van de ziel. De ziel is ook verbonden met bepaalde karaktertrekken van de mens. De een is eerlijk en de ander moedig.

Er doet zich wel een probleem voor bij de veelheid van ervaringen die de ziel vormen. De moderne mens is niet meer zo goed in staat zijn ervaringen te ordenen. Het zijn er eenvoudigweg vaak te veel. Dit kan tot chaos en innerlijke spanningen leiden. Die chaos kun je te lijf gaan met oefening en zelfonderzoek. Dit zelfonderzoek kan volgens Nietzsche plaatsvinden in de 'windstilte van de ziel'. De stilte geeft je ruimte de ziel te herontdekken. Het klinkt bijna vertrouwd.

Een verhaal over de ziel kan niet zonder de inbreng van de Griekse filosoof Aristoteles. Zijn boek 'Over de ziel' wordt wel beschouwd als een van de diepste, oorspronkelijkste en invloedrijkste teksten uit de westerse filosofie. Hij vraagt zich met ons af wat de ziel is. De ziel is volgens hem het principe dat leven geeft, niet alleen bij de mens maar ook bij planten, bomen en dieren. Zij allen hebben een ziel. Het is het onherleidbaar beginsel dat levenloze materie tot een organisme maakt. De ziel is gericht op de ontwikkeling van de mogelijkheden van de mens, het kan de mens bezielen. Laten wij met hart en ziel wat van het leven maken.

Kunstmatige intelligentie

Lezing door: Tijmen Elferink
Organisatie: Bärbel Dorbeck – Jung en Iris Kraak
Datum: zaterdag 30 maart 2019
Tijd: 10.30 – 12.00 uur
Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg 11 Hengelo
Toegang: Leden €5,- en niet-leden €10,-
Opgave: Graag bij Iris Kraak (info@iriskraak.nl)

De mensheid staat aan de vooravond van een nieuwe revolutie. Kunstmatige intelligentie (AI) zal een steeds grotere rol gaan spelen in ons leven. Slimme algoritmes detecteren kanker, verslaan werelds beste Go spelers en beïnvloeden via sociale media het wereldbeeld van miljoenen mensen. Geeft deze revolutie reden tot zorg of zal deze nieuwe technologie de mensheid naar een glansrijke toekomst leiden?

Experts voorspelden in de jaren zestig al dat twintig jaar later machines alles zouden kunnen waartoe mensen in staat zijn. Die voorspellingen kwamen niet uit. Ontwikkelingen zoals het internet, snellere computers en big data hebben echter voor grote doorbraken in onderzoek naar kunstmatige intelligentie gezorgd. Experts voorspellen wederom dat AI de mens gaat evenaren, gaat het deze keer anders zijn? Kan een machine zelfbewust zijn of emoties voelen? Zijn mensen vervangbaar en hoe moet onze samenleving hier mee omgaan?

Tijdens deze lezing over AI zal Tijmen Elferink (Master student Artificial Intelligence uit Utrecht) toelichting geven over de huidige stand van zaken. Hierbij zal het accent komen te liggen bij toepassingen van de Kunstmatige Intelligentie in de zorg. Samen met het publiek zal hij genoemde vragen over positieve en negatieve maatschappelijke effecten onderzoeken.

Leven, dood en hiernamaals

Alide Haarman

Dit is een beetje het jaar van het hiernamaals. De tweede bijeenkomst van 'Eten en praten met ...' kan als een inleiding op de interactieve cursus van Alide Haarman begrepen worden. Zij nodigt u uit voor drie bijeenkomsten in de Paastijd rond het thema 'leven, dood en hiernamaals' in het Jodendom en het Christendom. Er zijn inleidingen en er worden teksten gelezen. Persoonlijke vragen kunnen worden ingebracht.

Tijdens de eerste twee bijeenkomsten gaat het in zijn algemeenheid over de volgende vragen: Hoe gaan religies als het Jodendom en het Christendom om met het sterven en met de dood? Welke beelden bieden zij met betrekking tot het leven na de dood?

Er is ook ruimte voor meer persoonlijke vragen zoals bijvoorbeeld:

Wat zeggen deze beelden ons? Hoe gaan wij er in deze tijd mee om?

In de derde bijeenkomst lezen en kijken wij naar het verhaal van de opwekking van Lazarus. Hoe is dit verhaal vanuit de kunst door de eeuwen heen afgebeeld?

Bijeenkomst 1: Leven, dood en hiernamaals in het Jodendom en in het Christendom

Begeleiding: Alide Haarman

Datum: woensdag 13 maart 2019

Tijd: 14.00 – 16.00 uur

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg 11 Hengelo

Toegang: Leden eenmalig €5,- (drie bijeenkomsten) en niet-leden eenmalig €10,-

Opgave: verplicht bij Iris (iriskraak@gmail.com)
Leven na de dood vanuit historisch perspectief

Programma:

1. Algemene inleiding over 'Leven na de dood' in geschiedkundig perspectief.
2. Pauze
3. Dood, opstanding en 'leven na de dood': in het Jodendom en in het Oude Testament en in het Christendom en in het Nieuwe Testament.
4. Vragen, opmerkingen en discussie

Toelichting: In de oudheid was het geloof in het leven na de dood wereldwijd verspreid. Uit archeologische vondsten blijkt dat de prehistorische mens de dood niet beschouwde als het einde van het bestaan. In de loop der tijden zijn beelden hierover veranderd. Zo is ook de houding tegenover de dood anders dan eeuwen geleden. Daarom wordt er in deze eerste bijeenkomst een inleiding gehouden over 'het leven na de dood' in geschiedkundig perspectief. We kijken naar opvattingen binnen de rabbinse en christelijke tradities n.a.v.. teksten in het Oude Testament en in het Nieuwe Testament. We vragen ons daarbij af wat deze ons nu te zeggen hebben.

Bijeenkomst 2: Opwekkingen, verschijningservaringen en betekenissen

Begeleiding: Alide Haarman

Datum: woensdag 27 maart 2019

Tijd: 14.00 – 16.00 uur

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg 11 Hengelo

Toegang: zie bijeenkomst 1

Opgave: verplicht bij Iris (iriskraak@gmail.com)
Onder meer het lijden, het sterven en de opstanding van Jezus

Programma:

1. Inleiding over: 'Opwekking van doden' in het Oude en in het Nieuwe Testament. Het lijden, het sterven en 'de opstanding' van Jezus
2. Kijken naar teksten en zien hoe er in de loop van de geschiedenis verschillende opvattingen ontstaan zijn.
3. Pauze
4. Hoe interpreteren we deze teksten en hoe 'begrijpen' we ze? Hoe geven we er wel of niet betekenis aan binnen ons eigen leven?

Dat doden weer tot leven gewekt worden, vinden we zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament. Zo wordt in het Oude Testament aan Elia een opwekking van een dode toegeschreven (I Koningen 17: 1 -24). Ook van Elisa wordt verteld dat hij een dergelijke wonderdaad heeft verricht (II Koningen 17: 1 – 24). In het Nieuwe Testament worden ook van Jezus doodopwekkingen bericht. Zoals de opwekking van het dochtertje van Jairo (Marcus 5: 22 – 24 en 35 – 43); vergelijk (Matteüs 9:18 – 26 en Lucas 8: 40 – 56), de opwekking van de zoon van een weduwe uit Naïn (Lucas 7: 11 – 15). En van de opwekking van Lazarus (Johannes 11: 1 – 44).

In tegenstelling tot de voorstelling van de herleving van een dode, gaat het bij de 'opstanding' van Jezus om verschijningservaringen. Met 'de opstanding' van Jezus is iets nieuws gebeurd, iets unieks, dat geen analogie in de geschiedenis heeft. De evangeliën Lucas en Johannes drukken die verschijningservaringen daarin uit dat Jezus bij zijn verschijnen aanvankelijk niet herkend werd door de zijnen. Pas later wordt het duidelijk dat hij het is. Een soort gelijke spanning ligt ook in zijn lichamelijke en niet lichamelijke. Lucas verhaalt hoe de discipelen hem mogen betasten om zich van de realiteit van zijn lijfelijke aanwezigheid te overtuigen. Ook vertelt hij hoe Jezus op volkomen onverklaarbare en plotselinge wijze aanwezig is en weer verdwijnt.

In het evangelie naar Marcus verscheen Jezus 's morgens vroeg op de eerste dag van de week aan Maria Magdalena (Marcus 16:9). In 'een andere gedaante' verscheen hij aan twee van zijn volgelingen (Marcus 16:12).

Volgens het evangelie naar Johannes verscheen

Jezus aan zijn discipelen 'terwijl de deur op slot was' (Joh.20:19 en 26).

Bijeenkomst 3: De opwekking van Lazarus vanuit de kunst gezien

Begeleiding: Alide Haarman

Datum: woensdag 10 april 2019

Tijd: 14.00 – 16.00 uur

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg 11 Hengelo

Toegang: zie bijeenkomst 1

Opgave: verplicht bij Iris (iriskraak@gmail.com)

Er is een uitleg over, en er zijn beelden van, de opwekking van Lazarus (Johannes 11:44)

Programma:

1. Inleiding: Exegetische notities en indeling van de 'opwekking van Lazarus'. Lezen en vergelijken van vertalingen (worden uitgedeeld)
2. Pauze
3. Kijken naar beelden hoe 'de opwekking van Lazarus' door schilders verbeeld en geïnterpreteerd is, vanaf de 13e eeuw tot heden. Wat zeggen deze beelden ons?
4. Vragen, opmerkingen en afsluiting

Geloofsbelijdenis 2006

Wij beseffen en aanvaarden dat wij onze rust niet vinden in de zekerheid van wat wij belijden, maar in verwondering over wat ons toevalt en geschonken wordt; dat wij onze bestemming niet vinden in onverschilligheid en hebzucht, maar in wakkerheid en verbondenheid met al wat leeft; dat ons bestaan niet voltooid wordt door wie we zijn en wat we hebben, maar door wat on-eindig groter is dan wij kunnen bevatten.

Door dit besef geleid, geloven wij in Gods Geest die al wat mensen scheidt te boven gaat en hen bezielt tot wat heilig is en goed, opdat zij, zingend en zwijgend, biddend en handelend, God eren en dienen.

Wij geloven in Jezus, een van Geest vervulde mens, het gelaat van God dat ons aanziet en verontrust. Hij had de mensen lief en werd gekruisigd maar leeft, zijn eigen dood en die van ons voorbij. Hij is ons heilig voorbeeld van wijsheid en van moed en brengt ons Gods eeuwige liefde nabij.

Wij geloven in God, de Eeuwige, die ondoorgronde liefde is, de grond van het bestaan, die ons de weg van vrijheid en gerechtigheid wijst en ons wenkt naar een toekomst van vrede.

Wij geloven dat wij zelf, zo zwak en feilbaar als wij zijn, geroepen worden om met Christus en allen die geloven verbonden, kerk te zijn in het teken van de hoop.

Want wij geloven in de toekomst van God en wereld, in een goddelijk geduld dat tijd schenkt om te leven en te sterven en om op te staan, in het koninkrijk dat is en komen zal, waar God voor eeuwig zijn zal: alles in allen.

Aan God zij de lof en de eer
in tijd en eeuwigheid

Amen

Kerkgebouw

Adres: Woltersweg 11, 7552 DA Hengelo

Predikant

ds. K.J.G (Kirsten) Slettenaar,

tel. 074 - 357 42 76

e-mail: xbirds@wxs.nl

Website: <https://twente.remonstranten.nl>

Wie wij zijn

Remonstranten vormen een geloofsgemeenschap van mensen die zich aangesproken voelen door een geest van openheid, vrijmoedigheid en verdraagzaamheid die:

- ruimte biedt voor de ontwikkeling van de eigen spiritualiteit
- een stimulans wil zijn om de eigen ervaringen met anderen te delen en vragen van geloof en samenleving met elkaar te bespreken
- het van belang vindt dat men omziet naar elkaar.

Zoals wij in onze beginselverklaring uitspreken, willen wij God eren en dienen en is onze geloofsgemeenschap geworteld in het evangelie van Jezus Christus. Wij kennen geen bindende geloofsbelijdenis.

Onze traditie kenmerkt zich door het verlangen in contact te blijven met de ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en cultuur. De Remonstrantse Gemeente Twente is één van de 46 remonstrantse gemeenten in Nederland.

Iedereen is welkom bij onze kerkdiensten, lezingen, cursussen en andere activiteiten.